

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Deres ref.:

Vår ref.: TS

Vår dato: 20.04.2023

HANDLINGSPLAN FOR ENERGIEFFEKTIVISERING I ALLE DELER AV NORSK ØKONOMI INNSPILL TIL ARBEIDET FRA NELFO

Innledning

Nelfo takker for muligheten til å gi innspill til Olje- og energidepartementets pågående arbeid med utforming av en handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi.

Siden høsten 2021 har både husholdningene, næringslivet og offentlige organisasjoner vært belastet med særdeles høye strømpriser som følge av mangel på energi i Europa. NVE har lenge omtalt situasjonen i kraftmarkedet som et trilemma der vi alle ønsker 1) å kutte utslipp av klimagasser 2) slippe kraftverk i uberørt natur og 3) rimelige strømpriser. Og påstanden har vært at man kan få oppfylt to av ønskene, men ikke alle tre. NVEs trilemma understreker viktigheten av å satse på energieffektivisering. En slik satsing vil ikke alene løse utfordringene, men den gjøre at utfordringene blir langt mer håndterbare for alle berørte interesser.

I 2022 gjennomførte Det internasjonale energibyrået en evaluering av norsk energipolitikk.¹ Der fikk Norge skryt for vår viktige rolle som energileverandør og vårt bidrag til global forsyningssikkerhet. Men vi fikk samtidig kritikk for vårt manglende engasjement innen energieffektivisering. Trolig har vår rolle som energiprodusent ført til redusert politisk bevissthet rundt mulighetene og gevinstene knyttet til energieffektivisering.

Energieffektivisering bidrar ikke bare til redusert utbyggingsbehov og prisnivå, men også grønn verdiskaping, økt sysselsetting, reduserte nettinvesteringer, styrket effekt- og kraftbalanse, og ikke minst mindre sårbare og mer robuste energiforbrukere. Sistnevnte vil igjen redusere konsekvensene av fremtidige kriser i energiforsyningen.

IEAs evalueringsrapport gir Norge konkrete anbefalinger knyttet til økt satsing på energieffektivisering, og Nelfo stiller seg bak disse:

1. Energieffektivisering må vies større politisk oppmerksomhet, særlig i dagens situasjon der regjeringen gir priskompensasjon som følge av høye strømpriser
2. For å underbygge satsingen på energieffektivisering bør regjeringen etablere en nasjonal energieffektiviseringsstrategi
3. Strategien må inneholde kostnadseffektive sektormål samt politiske tiltak for å hjelpe sluttbrukere med å redusere forbruket.

¹ IEA. *Norway 2022 – Energy policy review*. (2022)

NELFO - EN LANDSFØRENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

I forbindelse med disse anbefalingene ønsker vi å presisere at det haster å få på plass nye, politisk omforente nasjonale mål for energieffektivisering som kan legges til grunn for handlingsplanen. Disse målene må også ta inn over seg de næringspolitiske ambisjonene som er beskrevet i energiressursmeldingen fra den forrige regjeringen og tilleggsmeldingen som er utformet av den sittende regjeringen. Videre er det vår anbefaling av man i målutformingen inkluderer ambisjoner for egenproduksjon, for eksempel i form av bygg- og anleggsintegret solcelleproduksjon, samt elektrifisering av transport. Der sistnevnte ikke bare bidrar til energieffektivisering, men også til direkte utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor.

Handlingsplanen for energieffektivisering bør ta utgangspunkt mål for energieffektivisering, kartlegge nå-situasjonen, identifisere barrierene og redegjøre for justerte og nye virkemidler. Videre må handlingsplanen plassere ansvaret for gjennomføring, årlig rapportering og måloppnåelse. Vi anbefaler at dette ansvaret plasseres hos NVE.

Barrierer og ikke-økonomiske virkemidler

Det samfunnsøkonomiske potensialet for energieffektivisering har steget i takt med energiprisene, men forblir urealisert som følge av en rekke kjente barrierer og kilder til markedssvikt. Disse er knyttet til eier/leier problematikk, manglende kapitaltilgang, skjev fordeling av informasjon og risiko, irrasjonelle holdninger og motstridende offentlige rammebetingelser.

I tillegg til disse barrierene, så skaper energieffektivisering store kollektive goder som ikke dekkes gjennom den privat-/bedriftsøkonomiske betalingsviljen i markedet. Disse godene oppstår i form av bedret forsyningssikkerhet, reduserte investeringsbehov i nett- og produksjonskapasitet, reduserte naturinngrep, samt tilrettelegging for elektrifisering og grønn vekst. Dette forsvaret bruk av offentlige subsidier til energieffektivisering.

I utgangspunktet bør det utformes regulatoriske og ikke-økonomiske virkemidler som adresserer kilder til markedssvikt. Viktige virkemidler i den forbindelse vil være strengere krav til periodisk energirevisjon og energiledelse for alle yrkesbygg og bedrifter med høyt energiforbruk, samt økte krav til energieffektivitet i offentlige anskaffelser. Videre bør energikravene i byggeforskriftene revideres, og det bør fastsettes nye krav til tilrettelegging for energieffektiv drift i form av sentral driftskontroll som sikrer optimal energiforvaltning etter tid, temperatur og tilstedeværelse.

Behov for forbrukerfleksibilitet

Utviklingen i kraftmarkedet tilsier at vi i fremtiden vil ha en langt større andel av uregulerbar produksjon i forsyningen i form av vind- og solkraft. Det betyr at det vil oppstå et stort behov for fleksibilitet i kraftforsyningen som kan demme opp for svingninger i produksjonen. I arbeidet for å effektivisere forbruket bør vi derfor søke å både beholde og utnytte fleksibilitetsressursene hos forbrukerne. Et stort potensial for forbrukerfleksibilitet ligger i dagens uprioriterte forbruk i form av elektrisk romoppvarming og oppvarming av tappevann. Vi anbefaler derfor at det ikke introduseres regulatoriske krav som fjerner disse viktige ressursene fra markedet.

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENES SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

Økonomiske virkemidler

Nelfo anbefaler at det etableres styrkede støtteordninger for energieffektivisering i alle sektorer. Den kritiske situasjonen i kraftmarkedet tilsier at disse støtteordningene bør komme på plass så raskt som mulig, noe som igjen tilsier at de bør etableres og forvaltes av Enova. Samtidig bør det etableres nye energimål for Enovas støtteprogrammer, og Enova bør i mindre grad fokusere på mål knyttet til teknologiutvikling og markedsutvikling.

Enovas støtteprogrammer kan etter hvert bli erstattet med mer langsiktige og provenynøytrale virkemidler som sikrer kostnadseffektiv energieffektivisering. Det bør utredes om hvite sertifikater kan være et hensiktsmessig virkemiddel i den forbindelse.

Avsluttende kommentarer

Nelfo har i lang tid etterlyst politisk eierskap, politisk vilje og politisk gjennomføringsevne knyttet til energieffektivisering. Vi er derfor svært positive til at regjeringen arbeider med å få på plass en nasjonal handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi, og vi har store forventinger til sluttresultatet.

Vi håper også at Olje- og energidepartementet i den videre utviklingen av handlingsplanen involverer næringsliv og andre berørte interessenter, slik forutsetningene for å lykkes med vår nasjonale satsing på energieffektivisering er best mulig til stede.

Vennlig hilsen

Tore Strandskog
Nelfo, Direktør næringspolitikk

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Middelthuns gate 27
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
02308

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no